

WIELKOPOLSKA WSCHODNIA – miejsca warte odwiedzenia

Powidzki Park Krajobrazowy - powstał w 1998 r. zajmuje powierzchnię 24 600 ha na terenie gmin: Kleczew, Orchowo, Ostrowite, Powidz, Słupca, Wilczyn oraz Witkowo. Park powstał w celu zabezpieczenia wartości przyrodniczych oraz kulturowych. Znajdują się tam lasy, jeziora, torfowiska i łąki. Głównym elementem charakteryzującym Park są jeziora o pochodzeniu polodowcowym, największe to Jeziora Powidzkie i Skorzęcińskie. Park ma bogatą szatę roślinną - roślinie tu 900 gatunków roślin, w tym 50 podlegających ochronie.

Nadgoplański Park Tysiąclecia - powstał w 1992 r. (o powierzchni blisko 10 000 ha) za przekształcenia istniejącego wcześniej rezerwatu krajobrazowego. Park leży w granicach woj. kujawsko-pomorskiego, część w woj. wielkopolskim (Jezioro Skulskie). Chroni naturalne wartości przyrody oraz swoiste cechy krajobrazu na terenach związanych z historycznym powstawaniem państwa polskiego. Nadgoplański Park Tysiąclecia to głównie obszar pól uprawnych, łąk, pastwisk, lasów, bagien, trzcinowisk i innych nieużytków. Sercem parku jest jezioro Gopło (zwane w przeszłości *Mare Polonorum*), które stanowi największy akwen Pojezierza Wielkopolsko-Kujawskiego i wraz z Kruszwicą stanowi etap Szlaku Piastowskiego. Na terenie Parku spotkać można 192 gatunki ptactwa wodnego, błotnego czy lądowego.

MUZEA

Muzeum Techniki Ceramicznych w Kole
ul. M. Kajki 44, 62-600 Kolo, tel. (63) 272-15-59
Muzeum czynne:
poniedziałek – piątek w godzinach: 8:00-17:00
sobota w godzinach: 10:00-16:00
GPS: 52.19441N, 18.63432E

Muzeum im. ks. Józefa Jarzębowskiego w Licheniu / Biuro Obsługi Pielgrzyma
ul. Klasztorna 4, 62-563 Licheń Stary
tel. (63) 270-81-63, 270-81-42
Muzeum czynne:
wtorek – sobota w godzinach: 10:00-18:00
niedziela w godzinach: 8:00-16:00
GPS: 52.32804N, 18.36110E

Muzeum Regionalne w Słupcy
ul. Warszawska 53, 62-400 Słupca, tel. (63) 275-26-40
Muzeum czynne:
wtorek – piątek w godzinach: 8:00-15:00
niedziela w godzinach: 14:00-18:00
GPS: 52.28504N, 17.88125E

Muzeum Rzemiosła Tkackiego w Turku
650-lecia 10 lokal 11, 62-700 Turko, tel. (63) 278-41-60
Muzeum czynne po poprzedniej rejestracji telefonicznej.
GPS: 52.01632N, 18.50074E

Nadwarciański Park Krajobrazowy – powstał w 1995 r. w celu ochrony ładu przyrodniczego, specyficznych cech krajobrazu dolinnych, niepowtarzalnych miejsc lęgowych ptaków, a także zachowania wartości historycznych i kulturowych. Park obejmuje 13 428 ha powierzchni terenów z gmin: Golina, Łądek, Pyzdry, Rzgów i Zagórz. Głównym elementem, który decyduje o charakterze Parku jest Pradolina Warszawsko-Berlińska. Na terenie parku gniazdują tak rzadkie gatunki jak błotniak łąkowy i zbożowy, derkacz oraz batalion. To także miejsce przelotów łabędzi białodziobych, gęsi, cyranek. Ze zwierząt można spotkać bobry i wydry. Najlepszym sposobem na poznanie parku jest piesza wędrówka czerwonym szlakiem o długości 28,2 km. Nadwarciański Park Krajobrazowy uznany został przez organizację „BridLife International” za ostoję dla ptaków o randze międzynarodowej. Szacuje się że, aż 153 gatunki ptaków, czyli 67% wszystkich gatunków lęgowych w Polsce, na miejsce swego lęgu wybiera właśnie ten teren.

1. Romański słup drogowy wykonany z piaskowca, na którym wyryto łacińską inskrypcję mówiącą o dacie ustawienia (1151 r.) w połowie drogi łączącej Kalisz z Kruszwicą. Słup Koniński jest najstarszym znakiem drogowym w Polsce. Ponadto na konińskim starożywie znajdują się m.in.: gotycki kościół farny pw. św. Bartłomieja, klasycystyczny ratusz (z przelomu XVIII/XIX w.), kamienica lekarza Jana Zemełki (XVI/XVII w.) – najstarszy budynek na konińskim Placu Wolności, kościół i klasztor OO. Franciszkanów, kościół ewangelicko-augsburski p.w. św. Ducha oraz klasycystyczna synagoga i szkoła talmudyczna.

GPS: 52.20941N, 18.25501E

2. Pałac Bronikowskich w Żychlinie. 4 kilometry na południowy wschód od Konina leży niewielka miejscowość Żychlin. W tej miejscowości w 1829 roku na ślubie Melanii Bronikowskiej przez kilka

dni bawił Fryderyk Chopin. W 2010 r. w związku z Rokiem Chopinowskim tuż przed pałacem Bronikowskich (obecnie Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych im. Fryderyka Chopina) postawiono pomnik świętego zapowiadającego się młodego kompozytora. W Żychlinie mieści się także siedziba najstarszej w Polsce parafii kościoła ewangelicko-reformowanego, istniejącej nieprzerwanie od ponad 400 lat.

GPS: 52.17717N, 18.26267E

3. Kościół pw. św. Jakuba Apostoła w Golinie. Ten niepozorny, drewniany kościółek stoi w Golinie od II połowy XVIII w., stanowiąc nie tylko najcenniejszy zabytek tego miasteczka ale zarazem jeden z wielu pomników religijnych w Wielkopolsce. W ołtarzu głównym kościoła centralne miejsce zajmuje obraz „Ukrzyżowanie” z 1600 r. Część zabytkowego wyposażenia pochodzącego ze starego kościoła służy teraz w nowej świątyni (m.in. pasyjka drewniana, przebudowane organy, monstrancja z końca XVII wieku czy obraz Matki Bożej Szkaplerznej). Świątynia miała trafić do Wielkopolskiego Parku Etnograficznego w Lednicy, przed czym uchronili ją mieszkańcy Golin.

GPS: 52.24316N, 18.09020E

4. Sanktuarium Matki Bożej Licheńskiej. 12 kilometrów na północny wschód od Konina znajduje się największa świątynia w Polsce. Ośrodek kultu Maryjnego, który rozwinął się w drugiej połowie XIX w. jest obecnie jednym z najliczniej odwiedzanych miejsc pielgrzymkowych w Polsce (według szacunków rocznie przybywa tu od 1,5 do 2 mln pielgrzymów). Sanktuarium Maryjne nazywane często „Częstochową Północy”, przyciąga niczym magnes pątników pragnących ujrzeć na własne oczy słynący z łask cudowny obraz Matki Bożej Licheńskiej - Bolesnej Królowej Polski. Obraz jest kopią wizerunku Matki Bożej Rokitańskiej, przeniesioną z kapliczki leśnej do neogotyckiego kościoła św. Doroty, a następnie w 2006 r. do Bazyliki. Sanktuarium imponuje przede wszystkim swoimi ogromnymi wymiarami: 120 m długości, 77 m szerokości, wysokość wieży to 141,5 m. Z kolei w dzwonnicy, tuż obok Bazyliki wisi największy w Polsce dzwon – „Maryja Bogurodzica” o masie 14,7 ton. Od lipca 2010 r. na II i III piętrze bazyliki funkcjonuje Muzeum im. ks. Józefa Jarzębowskiego MIC, przeniesione z Fowley Cort w Wielkiej Brytanii.

GPS: 52.32804N, 18.36110E

5. Kościół pw. św. Marcina w Kazimierzu Biskupim. Kazimierz Biskupi to wieś gminna położona 12 kilometrów na północny zachód od Konina. Na szczególną uwagę zasługują gotycki (pierwotnie romański) kościół pw. św. Marcina, wzniesiony z ciosów piaskowca już w XII wieku. Kościół wielokrotnie uległ zniszczeniu, (zwłaszcza pożarom). Zbudowany został na planie prostokąta z półkolistą absydą. Wnętrze zamknięte jest płaskim stropem z polichromią z 1900 roku, ilustrującą sceny z życia Pięciu Braci Męczenników. Główny ołtarz w stylu barokowym kryje „cudami słynący” obraz Matki Bożej Kazimierskiej (z 1721 roku). Z kolei w jednym z bocznych ołtarzy świątyni znajduje się sarkofag ze srebrną trumienką przechowujący relikwie świętych Męczenników. W Kazimierzu Biskupim warto także odwiedzić gotycki, pobemardyński zespół klasztoru (dziś Wyższe Seminarium Duchowne zgromadzenia księży Misjonarzy Świętej Rodziny) oraz drewniany kościół św. Izaaka.

GPS: 52.31039N, 18.16537E

6. Klasztor OO. Kamedułów w Bieniszewie. W samym środku kazimierskich lasów 8 kilometrów na północny zachód od Konina ulokowany jest jeden z dwóch funkcjonujących do dnia dzisiejszego w Polsce klasztorów kamedulskich (na przelomie XVI/XVII w. w Polsce funkcjonowało ich siedem).

Osadzona na szczycie „Sowiej Góry” bieniszewska pustelnia (1760-1781 r.) stanowi zatem prawdziwy unikat. Ze względu na restrykcyjną regułę zakonną na teren klasztoru wchodzić mogą jedynie mężczyźni (kobiety mogą odwiedzić klasztor podczas co niedzielnej mszy św. pomiędzy 10:00 a 11:30, a także w drugi dzień Zielonych Świątek, 2 lipca i 8 września).

GPS: 52.28448N, 18.18102E

7. Łuk triumfalny w Ślesinie. Obiekt potocznie nazywany „Bramą Napoleona” został zbudowany w 1812 r. prawdopodobnie na cześć Napoleona Bonaparte podążającego na wojnę z Rosją. Cesarzowi Francuzów jednak nigdy nie było dane oglądać łuku. Na budowie składa się główna półkolistą zamknięta arkada, dwa boczne przejścia dla pieszych, a nad całością góruje wizerunek orła.

GPS: 52.37013N, 18.30839E

8. Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skulsku. Murowany kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny i św. Józefa wzniesiony został na początku XIX w., zastępując istniejącą wcześniej gotycką świątynię (spłonęła 1784 r.). Najcenniejszym zabytkiem świątyni jest gotycka rzeźba Matki Boskiej Bolesnej trzymającej na kolanach zdjętą z krzyża martwe ciało Chrystusa, tzw. Pieta, pochodząca z 1420 r. Pięte ukoronował 3 czerwca 1997 roku w Gnieźnie papież Jan Paweł II.

GPS: 52.48116N, 18.31727E

9. Kopalnia węgla brunatnego. Kleczew (20 km na północ od Konina) to miasto otoczone od zachodniej, wschodniej i północnej strony odkrywającą wcześniej gotycką świątynię (spłonęła 1784 r.). Najcenniejszym zabytkiem świątyni jest gotycka rzeźba Matki Boskiej Bolesnej trzymającej na kolanach zdjętą z krzyża martwe ciało Chrystusa, tzw. Pieta, pochodząca z 1420 r. Pięte ukoronował 3 czerwca 1997 roku w Gnieźnie papież Jan Paweł II.

GPS: 52.36368N, 18.18938E

10. Ośrodek Edukacji Leśnej w Grodzcu. Blisko 30 km na południowy zachód od Konina położona jest wieś Grodziec. Nieskazona przyroda oraz liczne lasy stworzyły w tym miejscu niepowtarzalne warunki do prowadzenia edukacji leśnej, rozwoju turystyki i wypoczynku. Na znajdujący się tu Ośrodek Edukacji Leśnej składa się sala z ekspozycjami zwierzęcymi, makietą kopalni węgla brunatnego oraz chaty leśniczego. W koronach drzew (8 m nad ziemią) stworzono ścieżkę wraz z platformą, z której podziwiać można okoliczną przyrodę. Zadbano również o miłośników wycieczek rowerowych, dla których (ponadto) poprowadzono 200 km ścieżek rowerowych biegnących przez pobliskie lasy m.in. przez teren ścisłej ochrony bociana czarnego. Będąc w Grodzcu nie można przegapić zespołu pałacowego z parkiem krajobrazowym z przelomu XVIII i XIX w. oraz cmentarza parafialnego, na którym w zbiorowej mogile spoczywają powstańcy styczniowi polegli pod Borowem 31 maja 1863 r.

GPS: 52.03864N, 18.05867E

11. Skansen archeologiczny w Mrówkach. Ukryty w lesie, otoczony bagnami i dodatkową fosą znajduje się „gródek stożkowy” (XIII/XIV w.). Skansen archeologiczny w Mrówkach to przede wszystkim wieża strażnicza (służąca jako platforma widokowa), która wraz z półziemianką otoczona palisadą i fosą tworzy prawdziwą średniowieczną fortyfikację obronną. W skład całej zabudowy wchodzi także most, brama, szalasy rybackie oraz drewniana kuźnia. Od 2008 r. podczas dni Wilczyzna na terenie skansenu grupa rekonstrukcyjna odtwarza życie codzienne w gródku, z kolei w drugiej połowie lipca skansen jest miejscem spotkań pocztów ryckich z Polski północno - zachodniej pod hasłem „Byliśmy pod Grunwaldem”.

GPS: 52.49967N, 18.13885E

12. Wierzbinek - Targi Wierzy i Wiliny SALIX. Wierzbinek to wieś ulokowana 40 km na północny wschód od Konina. Miejscowość znana jest z ogólnopolskich Targów Wierzy i Wiliny SALIX. Rokrocznie od 1990 r. w pierwszy dzień Zielonych Świątek (maj) obchodzone są Dni Wierzbinka, od 1998 r. połączone z Targami Wierzy i Wiliny SALIX. W trakcie imprezy wystawcy z całej Polski prezentują wyroby z wikliny, słomy, siana oraz drewna.

GPS: 52.44546N, 18.50766E

13. Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Turku. Jest rzymskokatolicką świątynią (z początku XX w.) murowaną z cegły, o wyjątkowym neogotyckim wnętrzu, ozdobionym witrażami w prezbiterium, polichromiami i obrazami olejnymi autorstwa Józefa Mehoffera. Równie cenne zbiory sztuki sakralnej tego wielkiego artysty znajdują się w Krakowie. Turek poszczycić się może jedynym w Polsce Muzeum Rzemiosła Tkackiego, które mieści się w ratuszu miejskim wybudowanym w II połowie XIX wieku.

GPS: 52.01510N, 18.50260E

14. Drewniany kościół w Wyszynie. 20 km na południowy wschód od Konina leży mała wieś Wyszyna (pow. turecki). Miejsce to zasługuje na szczególną uwagę ze względu na znajdujące się tu Sanktuarium Matki Bożej Czuwającej – jedyny w Polsce kościół będący szesnastobokiem orientowanym, na planie koła. W Wyszynie wytrwały turysta znajdzie również ruiny renesansowego zamku (pozostałości jednego z najciekawszych obiektów reprezentacyjno-obronnych w Wielkopolsce) wraz z basztą fasady frontowej.

GPS: 52.13674N, 18.40346E

15. Ruiny zamku w Kole. Gotycki zamek stanowiący niegdyś siedzibę starostów koleńskich zbudowany w czasach Kazimierza Wielkiego. Dziś po twierdzy ulokowanej na lewym brzegu Warty zostały jedynie ruiny. Zamek zaczął podupadać od okresu potopu szwedzkiego, niebagatelny wpływ na jego obecny stan miały również wylewy rzeki oraz jego sukcesywna rozbiórka (do pozyskiwania cegieł) przez mieszkańców Koła i okolic. W samym mieście warto odwiedzić gotycki kościół farny pw. Świętego Krzyża, późnobarokowy kościół i klasztor OO. Bernardynów, ratusz pochodzący z I połowy XVI w., w stylu gotyckim, a także Muzeum Techniki Ceramicznych. Kilkanaście kilometrów na zachód od miasta znajduje się linia obronna z 1939 r. tzw. „Przedmoście Koło” (okolice: Genowefy, Kun, Chyliń, Władysławowa i Tamowy) wybudowana przez polskich saperów. Natomiast w samym mieście znajdują się schrony wybudowane przez żołnierzy niemieckich. Obydwie linie obrony stanowią obecnie turystyczny szlak polskich i niemieckich umocnień polowych z okresu II wojny światowej.

GPS: 52.19755N, 18.60871E

16. Kopalnia soli w Kłodawie. Miasto Kłodawa znane jest z wydobycia soli kamiennej. Od 2004 r. kopalnia udostępniła odwiedzającym Kłodawską Podziemną Trasę Turystyczną. Niezapomniane wrażenia dostarcza gościom kopalni zjazd windą z prędkością 6m/s, 600 metrów pod powierzchnię ziemi. Podpatrywanie pracy potężnych maszyn górniczych podczas spaceru wyeksploatowanymi komorami (o kubaturze hał sportowych), na długo pozostaje w pamięci każdego turysty. Ponadto każdy zwiedzający ma możliwość wysłuchania barwnych opowieści o historii powstania złóż soli oraz jej codziennym zastosowaniu.

GPS: 52.23985N, 18.92280E

17. Eklektyczny pałac w Kościelecu. Wioska położona 5 km na południowy zachód od Koła znana jest z eklektycznego pałacu ulokowanego na skarpie doliny rzeki Kiełbaski. Tuż za pałacem znajduje się park krajobrazowy (19,4 ha) z romantycznymi ruinami, meczetem, minaretem i sztuczną grota wyłożoną tufem wulkanicznym sprowadzonym z Sycylii. Warty zobaczenia w Kościelecu jest jeden z pawilonów klasycystycznego (XVIII/XIX w.) zjazdu pocztowego, w którym mieści się muzeum ilustrujące historię usług pocztowych. W Kościelecu mieści się zabytkowy kościół, wzniesiony zgodnie z romańską techniką budowlaną z XII w. zbudowany z ciosów kamiennych stanowiący absydę obecnego murowanego kościoła św. Andrzeja.

GPS: 52.17480N, 18.57274E

18. Klasztor w Łądzie - Zespól Dawnego Opactwa Cysterskiego. Wieś położona 9 km na południe od Słupcy w samym sercu Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. Mieści się tutaj jedyny w tej części Wielkopolski zespół dawnego opactwa cysterskiego, uznany za Pomnik Historii (status ten nadał Prezydent RP), wzniesiony na przelomie XII i XIII w., obecnie zaliczany do jednego z najbardziej imponujących barokowych zespołów klasztornych w Wielkopolsce. Klasztor z wyludzeniem otoczony korytarzami i krużgankami, których północne skrzydło łączy się z kościołem, prezentuje układ typowy dla cysterskich opactw. Najbardziej wartościowym reliktem klasztoru jest oratorium św. Jakuba Apostoła (II poł. XIV w), którego freski należą do grupy najcenniejszych zabytków sztuki średniowiecza w Polsce. Kościół i klasztor są siedzibą Zgromadzenia Salezjańskiego, działa tu także Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego.

GPS: 52.20746N, 17.89343E

19. Pałac w Ciężeniu. Wspaniały zespół pałacowy – parkowy położony jest na skraju doliny rzeki Warty, we wsi Ciężenie oddalonej o 9 km na południowy zachód od Słupcy. Późnobarokowy (1760-68), trzykondygnacyjny pałac biskupów poznańskich dziś mieści Dom Pracy Twórczej pełniąc jednocześnie funkcje ośrodka konferencyjnego Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. „Skarbem” pałacu jest największy w Polsce i jeden z większych w Europie zbiór masoników (blisko 100 tys. woluminów). Park (o powierzchni 10 ha) otaczający pałac zachował pierwotny, barokowy układ z XVIII w.

GPS: 52.21064N, 17.81384E

20. Zamek i Temy w Uniejowie. Uniejów (woj. łódzkie, pow. poddębicki) znany jest z XIV-wiecznego zamku – dawnej rezydencji arcybiskupów gnieźnieńskich. Obecnie miasto słynie m.in. z basenów termalnych (Temy Uniejów) oferujących gorące kąpiele w leczniczych solankach termalnych.

GPS: 51.97261N, 18.78911E

21. Zamek / Muzeum Okręgowe w Koninie - Gosławicach. 8 km na północ od centrum Konina przy brzegu jeziora Gosławskiego stoi zamek gotycki z I poł. XV w. W muzeum znajdują się zbiory ilustrujące przeszłość Konina i ziemi konińskiej. Zobaczyć tu można prawie kompletny szkielet stonia leśnego znaleziony w 1984 r. na odkrywce „Józwin”. Bardzo ciekawa jest ekspozycja ilustrująca rozwój technik oświetleniowych oraz kolekcja biżuterii. W sąsiedztwie zamku zrekonstruowano dworek z pierwszej połowy XIX w. będący rekonstrukcją rozebranego i odtworzonego obiektu z Ruszkowa pod Kolem. W dworcu zebrano pamiątki po konińskiej pisarce Zofii Urbanowskiej. Na terenie Muzeum znajdują się także skansen maszyn i urządzeń górnictwa, skansen budownictwa ludowego, gdzie ustawiono dwa wiatrak koziaki, drewnianą stodołę konstrukcji zrębowej krytą strzechą oraz podcieniową kuźnię. Tuż obok zamku znajduje się kościół św. Andrzeja Apostoła – gotycka świątynia uważana za perłę architektury, wzniesiona w pierwszej połowie XV w. Zbudowana na planie zbliżonym do krzyża greckiego ze sklepieniem palmowym wspartym na kamiennym, osmiobocznym filarze. Na wspomnianych wewnątrz kościoła zachowało się 26 herbów wykutych w kamieniu.

GPS: 52.32804N, 18.36110E

22. Muzeum byłego Obozu Zagłady w Chełmnie. W latach 1941-1943 w lesie ruchowskim (ok. 15 km na południowy wschód od Koła) funkcjonował jeden z największych hitlerowskich obozów zagłady ludności żydowskiej na terenie okupowanych ziem polskich. Według historyków od 160 do 300 tys. Żydów, Polaków oraz Cyganów poniosło tutaj śmierć. Obecnie znajduje się tutaj Słania Pamięci, lapidarium, monument, cmentarz, pawilon muzealny oraz liczne pomniki i tablice upamiętniające ofiary Holocaustu.

GPS: 52.15476N, 18.72509E

Więcej informacji o atrakcjach Wielkopolski Wschodniej na stronie Centrum Informacji Turystycznej w Koninie www.turystyka.konin.pl oraz na stronie Lokalnej Organizacji Turystycznej „Marina” www.lotmarina.pl

tekst i ryciny: Lokalna Organizacja Turystyczna „Marina” przy współpracy z samorządami i organizacjami z terenu Wschodniej Wielkopolski

wydawca: Lokalna Organizacja Turystyczna „Marina” ul. Dworcowa 2, 62-510 Konin tel. (63) 246-32-48 biuro@lotmarina.pl

2010 r.

Projekt współfinansowany przez Samorząd Powiatu Konińskiego

Dowiedz się więcej na stronie www.lotmarina.pl

WIELKOPOLSKA WSCHDNIA

miejsca warte odwiedzenia

